

DANIŞMA PSIKOLOJİSİYLE HUKUKUN MESLEK KURALLARI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Nilüfer Voltan - Acar

GİRİŞ

Doğrudan doğruya, insanı odak alan, insana yardım eden birçok mesleğin kuralları ve aktöresi bulunmaktadır. Örneğin; tıp, hukuk, eczacılık, psikolojik danışma, sosyal hizmet bunlar arasındadır. Bu mesleklerin aktörleri (etik kuralları) arasında da ortak yönler çoğunluktadır. Bu yazıda, hukukla psikolojik danışma meslek etiği arasındaki ortak yönler konu edilmiştir.

Türkiye'de hukuk mensuplarının üye olduğu yasal meslek kuruluşlarının, üyelerini denetlemesi söz konusudur. Oysa, meslekleşme yolunda olan psikolojik danışmanın Türkiye'de bir meslek kuruluşu bulunmamaktadır. Ancak, bu psikolojik danışma mesleğini yapan danışma psikologlarının hiçbir meslek etiği yok demek değildir. Bir başka deyişle, bu meslekten olan kişiler, tıpkı avukatlar gibi bir takım mesleki kurallara uymak zorundadırlar, fakat danışma psikologlarının, meslek yasasına uyup uymadıklarını denetleyecek bir kuruluş maalesef yoktur.

Bu yazıda, iki mesleğin, meslek kuralları karşılaştırılırken Amerikan Personel ve Rehberlik Derneği'nin etik standartları kaynak olarak alınmıştır.

İKİ MESLEK ARASINDA MESLEK KURALLARI AÇISINDAN ORTAK YÖNLER

Bu bölümde, her iki mesleğin kuralları incelendikten sonra, sadece or-

tak yönlerine değinilmiştir.

Meslek İtibarı :

«Avukat mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır. Avukat özel yaşantısında da buna özenmekle yükümlüdür.»

(T.B.B. 1971, sayı 5).

A.P.G.A'nın bu kurala benzer bir kuralı şöyledir :

«Üye, meslekdaşlarına zararlı olabilecek değerlendirme ve karşılaştırmalar yaparak kişisel doyum sağlamaktan kaçınmalıdır.»

(A.P.G.A, 1961).

«Mesleki yeteneğini aşan savlardan kaçınmalı; başkalarının kendisi hakkındaki gerçekçi olmayan olumlu değerlendirmelerini düzeltmelidirler.» (A.P.G.A, 1961).

Yani, her iki meslekte de meslek elemanı mesleki itibarı sarsacak davranışlarda bulunmamalıdır.

Reklam :

Gerek psikolojik danışmada, gerekse avukatlıkta reklam yapılması etik kurallara ters düşmektedir.

«Avukat salt ün kazanmaya yönelen her türlü gereksiz davranıştan titizlikle kaçınmalıdır..... Avukat, yalnız adres değişikliğini reklam niteliğini taşımayacak biçimde ilan yoluyla iletebilir.... Avukatın başlıklı kağıtları, kartvizitleri, büro levhaları reklam niteliği taşıyabilecek nitelikte olamaz.»

(T.B.B. sayı 5, 1971).

A.P.G.A. bu konuda,

«Müşavirlik yapan, bir danışman olarak gerektiğinde hizmet için hazır olduğunu ilân ederken hizmetlerini doğruluk, itibar ve dikkatle betimlemede ticari standartlardan ziyade, profesyonel standartlara uyar.» (A.P.G.A., 1961.)

demektedir. Öyleyse, danışma psikologlarının da özel çalışırken tıpkı avukatlar gibi reklam yapmamaları gerekmektedir.

Meslek Kuruluşuna Bağlılık

T.B.B.'nin kurallarına göre,
«Avukat Türkiye Barolar Birliğince kabul edilen mesleki dayanışma ve düzen gereklerine uymak zorundadır.»

A.P.G.A.'ya göreyse,

«Üye, öteki meslekdaşlarından her zaman etik davranışlar beklemelidir. Öteki üyelerin etik kurallara uymayan davranışlarını, bu durumu düzeltme çabasına girişmek üyenin sorumluluğudur.»

Başka bir madde de,

«Üyeler mesleki standartları karşıladıkları sürece üyeliklerini ve mesleklerini devam ettirirler»

denmektedir. Bir başka deyişle, her iki meslekte de üye meslek kuruluşunun koyduğu kurallara uymakla yükümlüdür.

Meslekdaşlar Arası Dayanışma ve İlişkiler :

Türkiye Barolar Birliğinin yayınladığı meslek kurallarına göre,

«Hiçbir avukat herhangi bir meslekdaşı, özellikle hasım vekili meslekdaşı hakkında küçük düşürücü nitelikteki kişisel görüşlerini açıkça belirtmez.» (T.B.B., sayı 5, 1971).

A.P.G.A.'nın bu konuya ilişkin meslek kuralları şöyle,

«Üye, meslekdaşlarına zararlı olabilecek değerlendirme ve karşılıştırmalar yaparak kişisel doyum sağlamaktan kaçınmalıdır.»
(A.P.G.A., 1961).

Şöyleki; her iki meslekte de meslekdaşlarına zararlı olabilecek değerlendirmeler yapmamak gerekir.

Stajyer Yetiştirme :

Türkiye Barolar Birliğince çıkarılan meslek kurallarında, stajyer yetiştirme konusunda,

«Yanına stajyer almayı kabul eden avukat stajyerlerin iyi yetişmesi için gerekli dikkati ve ilgiyi gösterir, olanakları hazırlar.» denmektedir.

A.P.G.A'daysa bu konu, Personel Yönetimiyle ilgili bölümde şöyle açıklanmıştır :

«Yöneticilik görevi olan üye gerek kendi gerekse çalışma arkadaşlarının sürekli gelişmesi için onları teşvik etmekten sorumludur. Yönetici üye, kadrosundaki üyelerin kaliteli iş yapmaları ve mesleki gelişim sağlamaları için gereken önlemleri almalıdır.»

Yine, aynı konu Personel Yetiştirmeyle ilgili bölümdeyse şu şekilde belirtilmiştir :

«Eğitimden sorumlu olan üye, akademik ve pratik olarak kuvvetli bir program hazırlar ve eğitilecek olanları gelecekteki sorumluluklarına hazırlayacak bir programın uygulamasını izler..... Eğitim programı, eğitilecek kimsede sadece bilgi ve beceriyi değil, aynı zamanda kendi

kendini anlamayı da geliştirme amacını güder.» v.b gibi.

A.P.G.A.'nın Personel Yetiştirmeye ilişkin bölümü, meslekte yetişecek üyelerin bilgi ve beceri sahibi olması için üstün çabanın harcanması gerektiğini vurgulamaktadır.

Meslek Sırrı (Gizlilik) :

Türkiye Barolar Birliği'nin meslek kuralları gizlilik konusunda şunları belirtir :

«Avukatlık meslek sırrı ile bağlıdır..... Avukatlık sırrının tutulması süresizdir; meslekten ayrılmak bu yükümlülüğü kaldırmaz..... Avukat, yardımcılarının, stajyerlerinin ve çalıştığı kimselerin de, meslek sırrına aykırı davranışlarını engelleyecek tedbirler alır.» (T.B.B., sayı 5, 1971).

A.P.G.A.'nın bu konuda koyduğu kurallar şöyledir :

«Danışma ilişkisi ve bu ilişki yoluyla danışan hakkında edinilen bilgi gizli tutulmalıdır..... Üye, görüşme notları, test sonuçları, v.b dökümanları sadece danışma, araştırma ve danışman yetiştirme amacıyla kullanılacak mesleki veriler olarak görmeli, bunların kullanılmasında, danışman ya da danışanların kimliklerinin gizli tutulması ilkesine titizlikle uymalıdır..... Test uygulayan kişi testin güvenliğini ve gizliliğini korumaktan sorumludur..... Araştırma sonuçlarını rapor etmede veya orjinal verileri sağlamada, deneklerin kimliklerini gizli tutmak için gereken dikkat gösterilmelidir.» (A.P.G.A., 1961).

Avukatların, müvekkillerinden aldıkları bilgileri gizli tutmaları gerekmektedir. Danışma psikologları da, danışanlardan edindikleri bilgileri, saklı tutmaları yanında eğitim amacıyla örnekler verdiklerinde danışanların isimlerini, kimliklerini gizlemelidirler.

SONUÇ

Bu yazıda Türkiye Barolar Birliği'nin meslek kurallarıyla Amerikan Personel ve Rehberlik Derneğinin Etik standartları karşılaştırılmıştır.

Bir bilim dalının ve/veya yapılan bir işin bir mesleğe ilişkin sayılabilmemesini gerektiren özelliklerden biri de, o alanda iş gören kişilerin bir meslek kuruluşunca denetlenmesidir. Türkiye Barolar Birliği, avukatları meslek kurallarına uyup uymadıkları konusunda denetlemektedir. Oysa, Türkiye'de, danışma psikologlarının meslek etiğine uygun davranıp davranmadığını denetleyebilen yasal bir kuruluş yoktur.

Danışma psikoloğu olan kişiler, eğer toplumda tanınmak, sayılmak istiyorlarsa, en kısa zamanda alandaki kişileri etik kurallar açısından denetleyebilip, yaptırımlar getirebilecekleri bir kuruluşu oluşturmak zorundadırlar.

KAYNAKÇA

American Personnel and Guidance Association. Ethical Standards, Washington D.C., 1961.

Gibson, R. ve ark., *The Development and Management of School Guidance Programs*. Dubuque : Brown Company Publishers, 1973.

Türkiye Barolar Birliği, Meslek Kuralları, sayı 5, 1971.

DERGİMİZ YAZARLARI İÇİN YAYIN YÖNERGESİ

1. *Başlık*

Başlık makalenin ana fikrini veya konusunu basit bir biçimde özetlemeli, değişkenlere veya kuramsal konulara ve bunlar arasındaki ilişkilere değinmelidir. Başlıkların 12 - 15 kelimedenden oluşması uygundur; buna göre başlıklarda gereksiz ve uzunluğu artırıcı ayrıntılara veya tekrarlara yer verilmemelidir.

2. *Yazar adı ve araştırmanın yürütüldüğü kurum*

Yazarın, ilk (ve eğer kullanılıyorsa ikinci) adı açık olarak soyadı ile birlikte yazılmalıdır. Bu uygulamanın amacı, ilk (ve ikinci) adların sadece baş harflerinin kullanılması ile doğabilecek kimlik karışıklığını önlemektir. Çalışmada birden fazla kişinin katkısı olduğu durumda, adlar katkı oranına göre sıralanmalıdır. Ünvan, çalıştığı kurum hakkında bilgi yer almalıdır. Makalelerde araştırmanın yürütüldüğü kurum hakkında bilgi verilmelidir. Bu kurum, genellikle, yazarların çalıştığı kurumdur. Ayrıca, araştırma için herhangi bir kurumdan maddi destek alınmışsa, desteği ve ilgili kurumu tanıttıcı bilgi verilmelidir.

3. *Öz (abstrakt)*

Öz, makalenin içeriğini kısa ve kapsamlı bir biçimde özetlemelidir. Öz, makalenin ilk ve bazen de tek okunan kısmı olması bakımından, makalenin en önemli kısmıdır. Buna göre öz doğru olmalıdır; makalenin amacını ve kapsamını doğru olarak yansıtmalı, makalede bulunmayan bilgiler özde yer almamalıdır. Öz kendi içinde yeterli olmalıdır; kısaltmalar, akronimler ve özelliği olan terimler tanımlanmalı, test ve ilaç isimleri açık olarak yazılmalıdır. Özün her cümlesi yüksek oranda bilgi taşımalı ve tüm paragraf olabildiğince kısa olmalıdır. Özde, makaleye eklemeler yapılmamalı veya makalede yer alanlar üzerinde fikir yürütülmemelidir; bu bölümün makaleyi değerlendirici değil, makalede yer alan konuları aktarıcı özelliği olmalıdır. Ayrıca özün tutarlı ve kolay okunabilir olması önemlidir. Edilgen çatıya karşın etken çatı tercih edilmeli, değişimleme ve uygulamalardan söz ederken geçmiş zaman kipi, halde uygulaması olan bulgu ve yorumlardan söz edilirken ise geniş zaman kipi kullanılmalıdır.

4. *Giriş*

Giriş bir makalenin ilk bölümüdür. Böyle bir yer, bölümün niteliği konusunda herhangi bir yanlışlığı önleyici niteliğe sahip olduğundan, «Giriş» başlığı kullanılmamalıdır. Girişin ilk kısmın-

da ilgili literatür aralanına değinilmeli ve problem geliştirilmelidir. Giriş, makalenin ilgili olduğu konuyla ilk defa karşılaşan bir kitleye göre değil, bu konuda bilgisi olan kişiler gözönüne alınarak yazılmalıdır. Buna göre, konuyla ilgili geniş bir tarihsel geçmişe; genel konular veya önemsiz ayrıntılara değinmek yerine, konuya özel olan bulgulara, yöntemsel açıklamalara veya önemli yorumlara yer verilmelidir.

Giriş bölümünde, önceki çalışmalarla mevcut araştırma arasındaki mantıksal süreklilik gösterilmelidir. Konu, psikolojinin çeşitli alt dallarında çalışanlara hitap edecek şekilde ele alınmalı, aşırı uzmanlaşmadan kaçınılmalıdır.

Problemin tanıtılması ve ilgili literatürün, konu odak alınacak şekilde, geliştirilmesinden sonra; giriş bölümünün son paragraflarında, mevcut araştırmada ele alınan değişkenler tanımlanmalı ve denence (veya denenceler) açık biçimde ifade edilmelidir.

5. Yöntem

Araştırmanın yürütülüş biçimi ile ilgili konuları içeren yöntem bölümü, uygulanan yöntem ve tekniklerin uygunluğu ile bulguların geçerlik ve güvenilirliklerinin değerlendirilmesine olanak sağlar. Yöntem bölümünde verilen bilgiler bir başka araştırmacının söz konusu araştırmayı tekrar edebilmesi açısından yeterli olmalıdır.

Yöntem bölümü aşağıda verilen alt bölümler şeklinde ele alınmalıdır. Ayrıca, araştırma deseninin karmaşık olması veya uyarıcıların ayrıntılı açıklamalar gerektirmesi gibi hallerde, ilave alt bölümlere yer verilmelidir.

5. 1. Denekler

Bu bölüm, araştırmaya kimlerin katıldığı, katılanların sayısı ve her deneysel koşuldaki denek sayısı ile denek seçiminin nasıl yapıldığı gibi konularda bilgi taşımaktadır. Araştırmayı tamamlamayan deneklerin olması durumunda, bunların sayısı ve tamamlayamama nedenleri belirtilmelidir.

İnsan denekler kullanılmışsa, bu kişilerin araştırmaya katılmaları ile ilgili antlaşmaların neler olduğu veya güdüleyici faktörlerin (örn. para) kullanılma durumları konusunda bilgi verilmelidir. Deneklerle ilgili demografik bilgi (örn. yaş, cinsiyet, eğitim durumu, sosyo-ekonomik düzey, coğrafi yöre) verilmelidir.

Hayvan denekler kullanıldığında, bunların türü belirtilmelidir. Ayrıca deneklerin suları (strain) veya hangi laboratuvar-

dan sağlandığı konusunda bilgi verilmelidir. Deneklerin sayısı, yaş ve cinsiyeti ile fizyolojik koşulları belirtilmeli, bunların ne tür muamele gördükleri (handling) üzerinde durulmalıdır.

5. 2. Araç ve gereçler

Bu alt bölümde, kullanılan araç ve gereçler kısaca tanıtılmalı ve araştırmadaki işlevleri belirtilmelidir. Standart laboratuvar araçlarının (kronometre, vb.) sadece adlarını vermek yeterlidir. Araştırmada özel araçlar kullanılmışsa, bunları yapan firmanın ismi ve aracın model numarası belirtilmelidir. Gerekliği hallerde araçların şeması veya fotoğrafı verilmelidir.

5. 3. İşlem Yolu

Bu altbölümde araştırmanın yürütülüşündeki tüm aşamalar özetlenmelidir. Verilen bilgiler; grupların oluşturulma biçimi, deneysel değişimler (manipulation) ile kontrol tekniklerini (seçkisizleştirme, terazileme vb.) içermelidir. Deneklere verilen yönerge, rastlanılan veya standart türden olmayıp özel bir yönerge ise veya deneysel değişimleme niteliğindeyse, araştırmada uygulanan biçimiyle tam olarak verilmelidir. Aksi durumda, yönergenin özetinin verilmesi yeterlidir. Aynı şekilde, standart test uygulama süreçlerinin ayrıntılı şekilde verilmesi gereksizdir; böyle bir yaklaşım yeni veya özel işlemler söz konusu olduğunda uygulanmalıdır.

Özetle, yöntem bölümü araştırmada ne yapıldığı ve bunların nasıl yapıldığı konusunda yeterli ve doğru bilgiyi kapsamalıdır.

6. Bulgular

Bu bölüm toplanan verilerin özetini ve bunlara uygulanan istatistiksel teknikler hakkındaki bilgiyi içermelidir. Elde edilen ana bulguların yanında, tartışma bölümündeki yorumlara temel olan ayrıntılar yeterli ölçüde ele alınmalıdır. Ancak, bulgularla ilgili yorumların veya bulguların doğurgularının yerinin «Bulgular» bölümü olmadığı unutulmamalıdır. Denenceyi destekleyen bulguların yanında desteklemeyenler de verilmelidir.

Verilerin sunulmasında, bunları açık ve ekonomik biçimde temsil edecek olan yol seçilmelidir. Sözel anlatımın yeterli olduğu durumlarda bu yol tercih edilmelidir. Tablolar, elde edilen değerlerin tam olarak gösterilmesini ve ana etkilerin kolaylıkla görülmesini sağlar. Ayrıca basım masrafları daha azdır. Şekiller (grafik, fotoğraf, çizim) ise, dikkat çekici olmalarının yanında etkileşimlerin görülebilmesi ve karşılaştırmaların yapılması açısından kolaylık sağlar. Ancak şekillerin basım masrafları genellikle fazladır. Tablo ve şekiller, esas olan metine yapılan ilave-

lerdir; bunların sadece verilmeleri yeterli değildir. Kullanılan tüm tablo ve şekillerden metinde söz edilmeli, bunların süratle anlaşılmasını sağlayacak bilgiler verilmeli ve önemli olan noktalara dikkat çekilmelidir.

Bulgular betimsel istatistikleri ve/veya vardamli istatistiksel tekniklerin uygulanmasıyla elde edilen bulguları içermelidir. Vardamli istatistiksel tekniklerle ilgili bulgular verilirken ilgili test sonucu elde edilen değer, serbestlik dereceleri, anlamlılık düzeyi ve etkinin yönü hakkında bilgi verilmelidir. İstatistiksel takdim ve açıklamalarda okuyucunun temel istatistik bilgisine sahip olduğu varsayılmalı, gereksiz açıklamalar yapılmamalıdır.

7. Tartışma

Bu bölümde, elde edilmiş olan bulgular değerlendirilmeli, bunların doğurguları yorumlanmalı, bulguların kuramsal sonuçları ve varguların (conclusion) geçerliği üzerinde durulmalıdır.

Tartışma bölümünün başında, araştırma denencesinin desteklenme durumu üzerinde durulmalıdır. Varguların açıklık kazanması ve desteklenmesi açısından; araştırmadan elde edilen bulgularla diğer araştırma bulguları arasındaki benzerlik ve farklılıklar üzerinde durulmalıdır. Özellikle, bazı bulguları açıklayıcı niteliği olan araştırma hataları belirtilmelidir.

Tartışma bölümünde polemikten, zayıf kuramsal karşılaştırmalar ve spekülasyonlardan kaçınılmalıdır. Bu bölümün sonunda; çalışmanın pratik ve kuramsal doğurguları belirtilebilir; araştırmanın zayıf veya hatalı yönlerinin giderilmesi ve yapılabilecek yeni düzenlemeler ile ilgili önerilerde bulunulabilir veya araştırmanın akla getirdiği yeni araştırma alanları üzerinde durulabilir. Ancak bu kısımda gereksiz uzatmalardan kaçınılmalıdır.

8. Kaynaklar

Veriler, yorum ve tartışmaları destekler; kaynaklar ise literatürle ilgili ifadeleri belgeler. Metinde geçen bütün kaynaklar «Kaynaklar» bölümünde yer almalı ve aynı şekilde, söz konusu bölümdeki tüm kaynaklar da metinde geçmelidir. Kullanılacak kaynaklar dikkatle seçilmeli ve her kaynakla ilgili gerekli tüm bilgiler doğru olarak verilmelidir.

9. Kaynaklar listesi hazırlanırken 67. sayfadaki örneklerden yararlanılabilir.

Dergiye gönderilen yazılardaki altı çizili kısımlar italik harflerle basılacaktır (Örn. *Journal of Social Issues*, 37).

1. Makale:

Becker, L. J., Seligman, C. (1981). Welcome to the energy crisis. Journal of Social Issues, 37(2), 1-7.

Cilt numarasının altı çizilir. Her sayısında sayfa numaraları (bir) ile başlayan dergiler için ve yalnız bu tür dergiler için cilt numarasından hemen sonra, parantez içinde kaçıncı sayı olduğu belirtilir.

2. Kitap:

Bernstein, T. M. (1965). The careful writer: A modern guide to English usage. New York: Atheneum.

3. Bir kurumun adına ortak yazılmış kitap:

American Psychological Association. (1983). Publication manual of the American Psychological Association (3. ed.). Washington, DC: Yazar.

Yazar adı olarak kurumun adı verilir. Kitabın yazarı ve yayıncısı aynı olduğunda, yayıncı adı olarak "Yazar" denir.

4. Editörlü kitap:

Letheridge, S., Cannon, C. R. (Ed.). (1980). Bilingual education: Teaching English as a second language. New York: Preager.

5. Editörlü bir kitaptaki makale veya bölüm:

Hartley, J. T., Harker, J. O., Walsh, D. A. (1980). Contemporary issues and new directions in adult development of learning and memory. L. W. Poon (Ed.), Aging in the 1980s: Psychological issues (239-252). Washington, DC: American Psychological Association.

6. Türkçe'ye çevrilmiş kitap:

Reynolds, G. S. (1977). Edimsel (operant) şartlamaya giriş (İ. Dinç, Çev.). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi. (Original eserin yayımı 1967)

Metin içinde esere atıf "Reynolds, 1967/1977" şeklinde yapılır.

7. Yayınlanmış kongre, sempozyum v.b. bildirisi:

Biröz, S. (1977). Psikosomatik görüş açısından başağrıları ve migren. XI. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi bilimsel çalışmaları (215-219). Bornova, İzmir: E. Ü. Tıp Fakültesi Ofset Basımevi.

8. Yayınlanmamış tez:

Devins, G. M. (1981). Helplessness, depression, and mood in endstage renal disease. Yayınlanmamış doktora tezi, McGill University, Montreal.

Kitap Tanıtma

PSİKANALİZ VE PSİKOTERAPİ

Prof. Dr. M. Orhan Öztürk

Günümüzde psikanalizin ve psikanalitik psikoterapilerin oldukça sert ve ciddi eleştirilere hedef olduğu bir gerçektir. Buna karşılık, konusu ve yöntemi ile «bilinç dışının» bilinci olma iddiasını sürdüren psikanalizin sürekli olarak gelişerek zenginleşen bir bilimsel etkinlik olduğuda kuşkusuz başka bir gerçektir. Herhangi bir insan etkinliğinin «bilimsel» nitelikli olabilmesi için varsayımlarının doğruluğu yada yanlışlığı gösterilebilir önermelerden oluşması gerektiği gözönünde tutulursa, psikanalizin iki temel varsayımı da bu açıdan gözden geçirilebilir.

1. varsayım : Anne - çocuk ilişkisinin niteliği bireyin temel kişilik yapısını belirler.

2. varsayım : Bebeklik ve erken çocukluk deneyimleri tüm kişiliğin ruhsal olarak etkin ama bilinç dışı bir nitelik taşıyan temelini oluşturur.

Bu iki varsayım gerçektende sınanabilir, denenebilir nitelikte önermeler ise, psikanaliz de bilimsel bir disiplin olmaya hak kazanacaktır. Ancak bu varsayımların sınanması işlemi, doğaldır ki, fiziksel evrene ilişkin varsayımların denenmesi işleminden çok daha karmaşık olacaktır.

Psikanalitik kurama ait varsayımların, denenip sınındığı «laboratuvar» psikoterapilerdir. Bilindiği gibi psikanaliz ruhsal gerçeğin işleyişini açıklamaya yönelik kuramsal bir bütünlük olduğu kadar aynı zamanda bir tedavi tekniği ve yöntemidir de.

Tedavi tekniği olarak yürütülen psikanalitik uygulama, denenmiş kanıtlar sağlarken de bir yandan da nesnel gerçeğe uymayan kuramsal yapıları değişikliğe uğratarak kuramı geliştirir.

Psikoterapilerde başka hiç bir alanda karşılaşılamayan özel bazı güçlükler vardır. Psikanaliz bağımsız ve biricik bireyler olan «kişileri» inceler. İncelemenin konusunu teşkil eden bu kişilerin işbirliğine her zaman güvenilemez. Çünkü doğa bilimlerindeki deneylerde görülmeyen bir biçimde, bu bireyler deneye (psikoterapilere) karşı hiç bir itirazı olamayacak impersonel nesnelere değillerdir. Hem «nes-

nel» hemde «öznel» yönü olan bir olgu incelenmektedir. Kişilerin bozuk ruhsal gerçeklerini incelerken hem işbirlikleri ve hemde dirençleri ruhsal gerçekliği anlama açısından aynı derecede öneme sahip olgulardır. Bu nokta Freud'un en önemli buluşlarından birisidir. Bunu kendisi 1904 yılında şöyle tanımlıyor : «Ne zaman bir nevrotiğin semptomlarını geçmişteki köklerine doğru izlemeye çalışsak, iki gerçekle karşılaşırız : Transferans ve rezistans. Psikanaliz bunların açıklanmasını amaçlar. Herhangi bir araştırma yönü ne olursa olsun, bunları görür ve çalışmasına başlangıç noktası olarak bunları alırsa, benimkinden başka sonuçlara ulaşsa da kendine psikanaliz adını verebilir».

Psikoterapiler, kuramın test edildiği bir ortam olma işlevinin dışında, sağladığı saygılı, anlayışlı ve güvenilir ilişki ortamı ile hastayı iç çatışma ve inhibisyonlarından kurtarmak ve ego potansiyellerini gerçekleştirmelerinde onlara yardımcı olmak amacıyla da güder. Değişik teknikler kullanan bir dizi psikoterapi türünün paydası işte bu temeldir.

Psikanaliz gerçekten bir bilim olmak istemektedir. Ancak bunu, günümüzde bilime atfedilen üstünlük ve saygınlık nedeniyle değil, hastanın sıkıntı içindeki benliğine yardımcı olabilmek için ulaştığı keskin, güvenilir ve denenmiş bilgilere ihtiyaç duymasından dolayı istemektedir.

Prof. Dr. Öztürk, bu inançla yıllarca kişisel pratiğinde sınavarak biriktirdiği, geliştirdiği psikanalize ve psikoteraplere ilişkin bilgilerini ve deneyimlerini «Psikanaliz ve Psikoterapi» adlı kitabında toplamış ve insan bilimleri ile uğraşan meslektaşlarına ve konuya ilgi duyan aydınlara sunmuştur.

Genel hekimlik uygulamasında hasta hekim ilişkisinin önemi- ne özenle eğilen, bu yönde yıllardır öğrencilerine eğitim vermek için kararlı ve sistemli çabalarını hiç bir zaman esirgemeyen Prof. Dr. Öztürk bu kezde ülkemizde uzun süredir eksikliği hissedilen psikoterapiler konusundaki boşluğu doldurmayı başarmıştır.

Kitap iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci ana bölümde psikanalitik kuramların kavramları ve varsayımları yine özgün örnekleriyle tartışılarak sunulmuştur. Psikanalitik gelişme kuramına psikososyal içerik anlam kazandıran Erik H. Erikson'un görüşlerine, klinik uygulamadaki önemi nedeni ile ego psikolojisine özel bölümler ayrılmıştır. İkinci ana bölümde ise Prof. Öztürk'ün asıl kişisel görgü ve deneyimleri ile zenginleşen kitaba özgünlüğü sağlayan psikoteraplere ilişkin ilkeler ve sorunların tartışılmasına ayrılmıştır. Son olarak, kitabın diline değinmeden geçemeyeceğim

Türkçenin bilim dili olarak sahip olduğu olanakları yılmadan savunan, bir dil devrimcisi olarak, bu görüşünün doğruluğunu bir kez daha kitabıyla da kanıtlamış olmaktadır.

Doç. Dr. Cengiz Güleç
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fak.
Psikiyatri Ana Bilim Dalı
Öğretim Üyesi

Bilgi ve satınalma için : Tıp Kitapevleri ve
Prof. Dr. M. Orhan Öztürk, Mithatpaşa Cad. 70/2
Tel : 25 51 86

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ VE
PSİKOLOGLAR DERNEĞİNİN
BİRLİKTE DÜZENLEDİKLERİ,
13 - 15 EYLÜL 1984 TARİHLERİ
ARASINDA İSTANBUL'DA
GERÇEKLEŞTİRİLEN
III. ULUSAL PSİKOLOJİ KONGRESİ'NE
SUNULAN BİLDİRİLER,
DERNEĞİMİZ TARAFINDAN
YAYINA HAZIRLANAN BİR KİTAPTA
TOPLANMIŞTIR.

Bilgi alma ve Siparişleriniz için;

P. K. 117 KÜÇÜKESAT - ANKARA
adresimize yazınız.

YAYIN KURALLARI

1. Dergide yayınlanmak üzere sunulan yazıların 10 - 12 daktilo sayfasını geçmemesi;
2. Tüm yazıların Türkçe dil kurallarına uygun, temiz bir şekilde çift aralıkla daktilo edilmiş olması;
3. Yazarın ünvanını ve görevli bulunduğu kurumu sunduğu yazının başlığı altında belirtmesi;
4. Sunulan yazılar bilim uzmanlığı veya doktora tezi ise, bu durumun yazının ilk sayfasının altında bir dip not şeklinde belirtilmesi;
5. Varsa, çalışmaya maddi destek sağlamış kurumların adlarının sunulan yazının ilk sayfasının altında bir dip not şeklinde belirtilmesi;
6. Şekil ve grafiklerin çini mürekkebi ile çizilmiş, fotoğrafların parlak kontrast kağıda basılmış olması; bütün şekil, resim ve grafiklerin ayrı bir sayfa halinde verilmesi; metin içinde bunların yaklaşık nereye yerleştirileceklerinin belirtilmesi;
7. Sunulan yazıların dergimizde yayınlanabilmesi için dergimizin 18. sayısında yer alan yönergeye uygun olması (Ayrıntılı bilgi için «Publication Manual of the American Psychological Association» kılavuzunun 3. baskısına başvurulabilir.)
8. Sunulan bir yazının yayınlanabilmesi için Editörler Kurulunca yazılış düzeni ve içeriği açısından uygun görülmesi ve daha önce bir başka dergide Türkçe olarak yayınlanmamış olması;
9. Sunulan yazıların dergide yayınlansın ya da yayınlanmasın geri gönderilmeyeceğinin bilinmesi gerekir.